

Jocul în grădiniță și acasă

Profesor învățământ preșcolar: Dorina Nica
Grădinița cu P.P., „Dumbrava minunată” Tulcea

**„Nu ne oprim din joacă atunci când îmbătrânim, ci
îmbătrânim când încetăm să ne mai jucăm.” George Bernard Shaw**

Jocul este cea mai importantă activitate a copilului din momentul în care se naște și până în momentul în care ajunge la vârsta maturității. Cea mai importantă parte a jocului este grupul cu care trebuie să îți desfășori această activitate. Ce este jocul?

Jocul este mișcare, explorare, comunicare, socializare, observație și imitație, exercițiu, disciplinare, învățare și, mai ales, plăcere. Esența jocului este reflectarea și transformarea, pe plan imaginar, a realității înconjurătoare. Jocul nu este numai o simplă distracție, ci, prin joc, copilul descoperă și lumea și viața într-un mod accesibil și atractiv, o cercetează, o prelucrează și o transformă în învățare, în experiență personală. De aceea, în timpul jocului, copilul desfășoară o variată activitate de cunoaștere.

Jocul este activitatea de bază în grădiniță și cuprinde toate domeniile de activitate, realizând procesul de învățare într-un mod atractiv, antrenant și ușor asimilabil de către copil.

Copilul se joacă de la intrarea în grădiniță până la micul dejun, în timpul activităților didactice de dimineață, apoi se joacă serios în cadrul activităților comune, apoi se distrează jucându-se în timpul activităților complementare și numai masa de prânz și somnul opresc temporar această activitate, ea urmând să își reia cursul după trezirea copiilor și până la plecarea lor acasă, unde bineînțeles, această activitate continuă.

Jocul este vital pentru relația părinte-copil, dar și pentru relația dintre un adult și copilul pe care acesta îl are în grijă.

Când te joci cu copilul:

- **Îl cunoști mai bine și îi dai ocazia să te cunoască mai bine.**
- **Se creează mai multă apropiere între voi.**
- **Îl înveți cel mai bine și mai ușor să facă ceva nou și poți, astfel, să-i formezi deprinderi și obiceiuri bune în cel mai plăcut mod cu putință.**
- **Îi satisfaci nevoia de atenție (care, pentru el, se traduce prin iubire).**
- **Îl înveți să stabilească relații cu cei din jur.**
- **Îl ajuți să exploreze, să cunoască mai bine lumea în care trăiește.**
- **Îl ajuți să se dezvolte sănătos, armonios, atât mintal, cât și fizic**
- **Îl ajuți să-și dezvolte imaginația, creativitatea, gândirea logică, abstractă, să-și dezvolte simțul observației, vorbirea, memoria, motricitatea, simțurile.**
- **Îl disciplinezi în ca mai ușoară și mai plăcută manieră (jocul având reguli ce trebuie urmate și pe care copilul, începând de la vârsta de 5-6 ani le iubește și le respectă).**

- **Îi faci copilăria mai frumoasă, mai bogată în cunoștințe, impresii, trăiri, experiențe.**

Jucându-te cu copiii devii prietenul lor, le capeți încrederea și îți vor împărtăși „secretele” lor. Ajungi să îi cunoști mai bine decât ți-ai imagina. Dacă vrei să cunoști copilul și să ți-l apropii, să-l înțelegi și să-i dai șansa de a te cunoaște, joacă-te cu el. De dragul unui adult care se joacă frumos cu el, copilul poate face tot ce acesta îi cere, fără împotrivire.

Tipuri de joc.

Există nenumărate forme de joc, însă, specialiștii le grupează în trei mari categorii:

1. **Jocuri de creație** (care urmăresc dezvoltarea imaginației, creativității, simțului estetic, gândirii logice). De exemplu jocurile de construcții, desenul, modelajul, bricolajul, jocurile de rol („De-a cumpărătorul și vânzătorul”, „De-a familia”, „De-a grădinița” de pildă).
2. **Jocuri de mișcare** (care urmăresc dezvoltarea musculaturii și motricității copilului, a echilibrului său, coordonarea mișcărilor, dezvoltarea abilităților manuale și disciplinarea copilului). Sunt jocuri sportive, cu reguli pe care adultul trebuie să le explice și să urmărească respectarea lor („Aleargă la ursuleț/steguleț!” „Prinde-mă, dacă poți!” etc.). De aici, valoarea pe care aceste jocuri le au în disciplinarea copilului. Dansul și cântecele însoțite de mișcări sunt excelente jocuri de mișcare.
3. **Jocuri didactice** (care urmăresc dezvoltarea intelectuală a copilului: dezvoltarea vorbirii, a vocabularului, însușirea noțiunilor de gramatică, matematică, dezvoltarea spiritului de observație, cunoașterea naturii etc). De exemplu: „Săculețul fermecat”, „Roata anotimpurilor”, „Cine știe mai bine?”, „Al câtelea lipsește..?” etc.

Aceste jocuri sunt la îndemâna oricărui adult. Unii adulți știu din instinct ce trebuie să facă spre a transforma până și drumul de la grădiniță spre casă într-o joacă plăcută și instructivă. Pentru toți ceilalți, jocul este ceva ce se poate învăța. Sau de care îți poți aduce aminte. Un părinte care își aduce aminte de jocurile copilăriei sale, de ceea ce găsea el interesant și amuzant, va găsi măcar câteva soluții de a petrece timp de calitate, de a se juca cu propriul copil. Alternativ, poate să-l roage pe educator să îl învețe jocurile de la clasă spre a le putea juca împreună cu micuțul lui acasă. Sau poate să-și cumpere o carte de ghicitori (copiii le adoră, orice s-ar spune), clasicul joc lego, un puzzle sau măcar o minge.

Cum să te joci cu copilul

Dat fiind că jocul este o activitate atât de complexă și de importantă pentru copil, părintele, tutorele, educatorul trebuie să știe cum să-i devină un partener de joacă plăcut și priceput.

Ce ar trebui să facem?

- Nu face pe academicianul cu el. N-ai haz, îl timorezi, îl enervezi.
- Fii amuzant și amuză-te din tot sufletul, fără teama de ridicol. În ochii unui copil, ridicol este un adult scortșos care se ia prea tare în serios și are impresia că le știe pe toate cel mai bine. Mergi fără grijă în patru labe, bate din palme cu entuziasm, maimuțărește-te, râzi, cântă, acceptă pelerina făcută de el dintr-un cearceaf și bea ceai din căni imaginare.
- Lasă-l pe copil să te conducă în lumea lui, să aibă inițiativă. Îți va spune când s-a saturat de un anumit joc și ce altceva ar vrea să mai joace. Dacă nu știi jocul, roagă-l să te învețe. Nici că îi faci mai mare plăcere.

- În joacă, de multe ori, schimbând rolurile, copilul va înțelege, învăța și accepta ceea ce, altminteri, ar fi refuzat cu încăpățănare.
- Nu te împotrivi imaginației lui cu „așa ceva nu există” sau „așa ceva nu se poate”. Învăță de la copil cum poți suspenda realitatea, cum o poți înfrumuseța fără să te amăgești. Nu uita, în lumea copilului tău, ești musafir, fii politicoș și nu o lua în râs.
- Jucăți-vă împreună și nu scăpați nici un prilej de a ieși afară. Dacă banii sunt un factor de presiune, lasă portofelul acasă și suplânește-i sucurile și dulciurile cu o miuță sau o plimbare în parc.
- Pe vreme rea, improvizează ceva în casă. Jocurile gen „Piticot” și „Nu te supăra, frate!” sau un cort (dintr-o pătură sau un cearșaf prins de piciorul mesei), o căsuță dintr-o cutie de carton mare pot fi la fel de minunate ca o vizită în orașelul copiilor.
- După joacă, învață-l să-și strângă jucăriile și să le pună la loc. Nu accepta să le lase împrăștiate – e începutul unui obicei prost. Mai întâi, arată-i cum să procedeze, apoi cere-i lui acest lucru.
- Copiii îi adoră și îi respectă pe cei care se joacă cu ei și apreciază foarte mult un adult care știe *cum* să se joace;
- Învăță cât mai multe jocuri și jucăți-vă împreună. Mai ales iarna, când nu prea poți să ieși cu el afară, un mod plăcut de a petrece împreună câteva minute împreună este să jucăți baba oarba, de-a v-ați ascunselea, fripta, jocurile de roluri (de-a vânzătorul și clientul, de-a prințesa și zmeul, de-a elevul și profesorul etc.), telefonul fără fir, „ratele și vânzătorii, șotron, jocuri gen „Piticot”, „Nu te supăra, frate”, construcții din cuburi/lego, cărți, să colorați, să desenați împreună etc.
- La școală, educatorul poate să prevină conflictele și accidentele din pauze (făcându-le, în același timp, mai plăcute) dacă, în loc să meargă la cancelarie, alege să se joace cu elevii.
- De multe ori, la o lecție la dificilă, mai către sfârșitul programului, copiii sunt deja obosiți și se concentrează mai greu. Un mic joc de 1-2 minute, poate să învioreze incredibil de mult clasa.
- Uneori, predarea se poate transforma într-un joc și deveni cu atât mai plăcută și mai interesantă. Lecția/evaluarea li se va părea copiilor mai ușoară și mai plăcută. Atenția și activitatea cerebrală le sunt stimulate, informațiile sunt mai bine reținute.

Jocul este vital pentru copil. Jocul este o formă de manifestare întâlnită la copii indiferent de rasă, apartenență etnică, civilizație, cultură, din cele mai vechi timpuri și satisface în cel mai înalt grad nevoia de activitatea a copilului generată de trebuințele, dorințele și tendințele specifice vârstei lui. Jocul este cea mai importantă formă de activitate a copilului. Din toate aceste motive și grație tuturor valențelor pe care le are, jocul este însăși esența copilăriei.

BIBLIOGRAFIE:

- Dr. Haim ,G. Ginott, *Între părinte și copil*, Dr. Haim , Ed. Humanitas
 Elinor Schulman Kolumbus, "*Didactica preșcolară*", Ed.Integral , București, 1998
 Chateau, J., *Copilul și jocul*, EDP, Bucuresti, 1970.
 ***, *Revista învățământului preșcolar*, nr. 3, București, 1998.
 ***, *Revista învățământului preșcolar*, nr. 1 -2, București, 2000.